

ĐỀ XUẤT MÔ HÌNH DU LỊCH CHỮA LÀNH TẠI XÃ VIỆT HẢI (CÁT HẢI, HẢI PHÒNG)

Bùi Thúy Hằng, Hoàng Thị Thùy Linh

Khoa Du lịch

Email: hangbt@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 12/8/2024

Ngày PB đánh giá: 29/8/2024

Ngày duyệt đăng: 24/9/2024

Tóm tắt: Du lịch chữa lành (Wellness Tourism) đang ngày càng trở thành một xu hướng của du lịch thế giới, đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh và tình trạng ô nhiễm môi trường ngày một gia tăng. Các chương trình du lịch chữa lành đang được nhiều du khách và các điểm đến du lịch quan tâm, bởi việc kết hợp giữa du lịch và phục hồi sức khỏe thể chất và tinh thần mang lại nhiều lợi ích cho cả du khách và các điểm đến du lịch.

Xã Việt Hải nằm trên đảo Cát Bà, trong vùng lõi của khu dự trữ sinh quyển thế giới quần đảo Cát Bà. Đây là xã duy nhất trong số 12 xã, thị trấn thuộc huyện Cát Hải không có đường bộ dành cho phương tiện giao thông từ trung tâm huyện lỵ đến xã [7]. Đối với du lịch Việt Hải nói riêng và du lịch Cát Bà nói chung thì phát triển du lịch chữa lành là hướng đi mới đầy triển vọng, giúp đa dạng hoá sản phẩm du lịch của Cát Bà. Đồng thời đây cũng có thể là hướng phát triển sản phẩm du lịch đặc thù mới cho Cát Bà.

Bài viết sẽ tập trung tìm hiểu về du lịch chữa lành bằng việc hệ thống hoá cơ sở lý luận về du lịch chữa lành; Phân tích các tiềm năng, điều kiện để xây dựng mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải; Trên cơ sở tiềm năng, điều kiện thuận lợi của xã Việt Hải, bài viết sẽ đề xuất xây dựng mô hình du lịch chữa lành mang tính khả thi đối với Việt Hải.

Từ khóa: Việt Hải, Cát Bà, du lịch chữa lành

PROPOSED HEALING TOURISM MODEL IN VIET HAI COMMUNE (CAT HAI, HAI PHONG)

Abstract: Wellness Tourism is increasingly becoming a trend of global tourism, especially in the context of rising diseases and environmental pollution. Many tourists and tourist attraction destinations are paying more attention to wellness tourism programs because the combination of tourism with physical and mental health recovery brings many benefits to both tourists and tourist attraction destinations.

Viet Hai Commune is located on Cat Ba Island, in the core area of the Cat Ba Archipelago World Biosphere Reserve. This is the unique commune out of 12 communes and towns in Cat Hai District that does not have a road for vehicles from the district center to the commune [7]. For Viet Hai tourism in particular and Cat Ba tourism in general, developing wellness tourism is a new and promising direction that helps diversify Cat Ba's tourism products. At the same time, it can also become a new direction to develop Cat Ba's specific tourism products.

This article will focus on exploring wellness tourism by systematizing the theoretical framework of wellness tourism; analyzing the potential and conditions to construct a wellness tourism model

in Viet Hai commune; Based on the potential and favorable conditions of Viet Hai commune, the article will propose the construction of a feasible wellness tourism model in here.

Keywords: Viet Hai, Cat Ba, Wellness Tourism

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Du lịch chữa lành là một hình thức du lịch đặc biệt được thiết kế để đáp ứng nhu cầu sức khỏe, chăm sóc cảm xúc, xoa dịu tâm hồn, mang đến nguồn năng lượng tích cực cho du khách. Du lịch chữa lành không khiến du khách trở nên mệt mỏi, uể oải do tham quan quá nhiều nơi. Trái lại, chương trình du lịch nhằm mục đích tăng cường sức khoẻ tinh thần, thể chất cho chính du khách, thông qua việc khai thác nhiều hoạt động thể chất, tâm lý hay tâm linh. Điển hình là việc thực hiện những liệu trình chăm sóc sức khoẻ đặc biệt như massage, yoga, thiền... Kết hợp song song việc tham quan du lịch những địa điểm linh thiêng, giàu tính nhân văn... Nhằm giúp khách hưởng thụ trọn vẹn được sự tuyệt vời của cuộc sống và có cái nhìn tích cực hơn, mau chóng đưa cơ thể đạt trạng thái cân bằng. Thay vì mạo hiểm trên các cung đường du lịch, trải nghiệm nhiều trò chơi thú vị ở công viên giải trí..., du lịch chữa lành hướng đến các dịch vụ mang tính an tĩnh hơn để làm mới cảm xúc, thư giãn tâm hồn, hướng đến những giá trị sống tích cực hơn.

Quần đảo Cát Bà có cảnh quan tự nhiên độc đáo, tiềm năng du lịch đa dạng với sự tồn tại của nhiều hệ sinh thái khác nhau. Cát Bà đã và đang phát triển một số loại hình du lịch như du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch văn hoá, du lịch thể thao... Bên cạnh những loại hình du lịch đang được khai thác, Cát Bà còn có nhiều tiềm năng để phát triển những loại hình du lịch mới, trong đó có du lịch chữa lành.

Việt Hải là một làng chài nhỏ, nằm sâu trong Vườn quốc gia Cát Bà, thuộc huyện đảo Cát Hải, Hải Phòng. Nơi đây có khung cảnh thiên nhiên hữu tình, có núi đá vôi, biển, rừng và cả hệ sinh thái phong phú, đa dạng, có văn hoá bản địa độc đáo, có thể là điểm đến lý tưởng cho các chương trình du lịch

chữa lành. Hiện nay, Việt Hải cũng được ngành du lịch thành phố Hải Phòng và huyện Cát Hải quan tâm đẩy mạnh phát triển du lịch cộng đồng, du lịch homestay. Tuy nhiên, sau nhiều năm khai thác và phát triển, du lịch Việt Hải vẫn chưa được nhiều du khách biết đến trong hành trình khám phá Quần đảo Cát Bà và cũng chưa có nhiều bước tiến giúp cải thiện sinh kế của người dân địa phương. Do đó, việc nghiên cứu điều kiện, tiềm năng du lịch của Việt Hải, để có thể xây dựng một mô hình du lịch mới “du lịch chữa lành” tại Việt Hải thực sự sẽ là một hướng đi mới, có ý nghĩa thực tiễn cao. Do vậy, vấn đề bài báo nghiên cứu “*Đề xuất mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải (Cát Hải, Hải Phòng)*” sẽ có những đóng góp quan trọng trong việc xây dựng mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải, góp phần phát triển du lịch Việt Hải nói riêng và du lịch Cát Bà nói chung.

2. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Trên thế giới

Có nhiều nhà nghiên cứu trên thế giới đang tham gia nghiên cứu về du lịch chữa lành và chăm sóc sức khỏe. Một số tên tuổi nổi bật trong lĩnh vực này bao gồm: Dr. Marc Cohen, Dr. Cathy Hsu, Dr. Annette Pritchard... Các nhà nghiên cứu này, cùng với nhiều nhà nghiên cứu khác trên thế giới, đã có đóng góp quan trọng vào việc cung cấp hệ thống cơ sở lý luận về du lịch chữa lành, giúp người đọc hiểu rõ hơn về lợi ích và ảnh hưởng của du lịch chữa lành đối với sức khỏe và xã hội.

Trong nước

Trong lĩnh vực du lịch chữa lành ở Việt Nam, có một số công trình nghiên cứu và bài báo được công bố, thường tập trung vào việc phân tích các điểm đến du lịch có tiềm năng trong việc chữa lành cả về mặt tinh thần lẫn thể chất cho du khách.

Tháng 10/2021, Viện nghiên cứu phát triển Du lịch (Tổng cục Du lịch) đã tổ chức Hội thảo “*Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe ở*

Việt Nam". Các tham luận tại Hội thảo đã cung cấp cho tác giả những cơ sở lý luận quan trọng về du lịch chăm sóc sức khoẻ và du lịch chữa lành. Từ đó, giúp tác giả có được căn cứ khoa học để phân biệt được du lịch chữa lành với các loại hình du lịch sức khoẻ khác như du lịch chữa bệnh, du lịch y tế...

Trung tâm Văn hoá - Thông tin và Thể thao huyện Cát Hải đã thực hiện một số phóng sự về làng Việt Hải và có tài liệu lưu hành nội bộ cung cấp "*Một số thông tin về xã Việt Hải*". Đây là những tư liệu quan trọng giúp tác giả nghiên cứu tìm hiểu về nguồn tài nguyên du lịch của xã Việt Hải, đồng thời có được cơ sở ban đầu để đánh giá thực trạng du lịch Việt Hải.

Nguyễn Thị Huệ (2013), trong Luận văn Thạc sĩ ngành Du lịch "*Phát triển du lịch homestay tại Việt Hải - Cát Bà*", đã nghiên cứu một số vấn đề lý luận về phát triển du lịch Homestay. Đây là đề tài có phạm vi không gian nghiên cứu là làng Việt Hải trùng với không gian nghiên cứu của tác giả nhưng phạm vi nội dung của luận văn này tập trung vào du lịch homestay, trong khi đó phạm vi nội dung của vấn đề tác giả đang nghiên cứu là về du lịch chữa lành. Như vậy, vấn đề du lịch chữa lành tại xã Việt Hải hoàn toàn mang tính mới và không trùng lặp với các công trình nghiên cứu trước đó.

3. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

3.1. Một số vấn đề lý luận về du lịch chữa lành

3.1.1. Khái niệm du lịch chữa lành

Theo Viện Sức khoẻ toàn cầu (GWI), "Du lịch chữa lành là loại hình du lịch dành cho du khách có nhu cầu duy trì và nâng cao sức khoẻ cá nhân". [4, Tr.107]

Trên cơ sở tìm hiểu quan điểm về du lịch chữa lành của nhiều nhà nghiên cứu, chúng ta có thể hiểu du lịch chữa lành cụ thể như sau:

"Du lịch chữa lành là loại hình du lịch dành cho du khách có nhu cầu chủ động phòng ngừa các vấn đề sức khoẻ, đồng thời hỗ trợ quá trình phục hồi tinh thần và thể chất cho du khách. Du lịch chữa lành giúp giảm căng thẳng, tăng cường sức

khỏe thể chất và tinh thần, kích thích sự tự chăm sóc và nâng cao nhận thức về sức khoẻ cho du khách."

3.1.2. Đặc điểm của du lịch chữa lành

*** Điểm đến của du lịch chữa lành**

Theo TS. Nguyễn Thu Hạnh, Chủ tịch Liên hiệp Khoa học phát triển du lịch bền vững (STDe), điểm dừng chân của du lịch chữa lành thường là những không gian sở hữu nền tảng thiên nhiên nguyên sơ, hệ sinh thái thực vật phong phú có khả năng mang đến cho du khách sự kết nối thuần khiết với thiên nhiên. Tại đây, du khách được gặp gỡ các chuyên gia tâm lý, chuyên gia tư vấn để giải tỏa những căng thẳng, tìm kiếm sự phục hồi thân - tâm - trí. [5]

Vì vậy ngày nay một điểm đến, một khu du lịch được xem là nơi thích hợp để phát triển du lịch chữa lành thường là những không gian sở hữu nền tảng thiên nhiên nguyên sơ, hệ sinh thái thực vật phong phú, có khả năng mang đến cho du khách sự kết nối thuần khiết với thiên nhiên gắn với các điều kiện tự nhiên thích hợp cho việc nghỉ dưỡng và chăm sóc cũng như phục hồi sức khoẻ cho khách du lịch...

*** Sản phẩm, dịch vụ du lịch chữa lành**

Sản phẩm du lịch chữa lành thường tập trung cung cấp trải nghiệm thư giãn, tái tạo sức khoẻ thể chất và tinh thần. Để có thể phát triển loại hình du lịch chữa lành thì một khu du lịch phải có ít nhất từ 2 trong số các dịch vụ sau:

- Tắm suối nước nóng và tắm bùn
- Xông hơi
- Spa
- Dạy nấu ăn và hướng dẫn một chế độ ăn lành mạnh
- Cung cấp một chế độ ăn lành mạnh
- Hướng dẫn tập yoga, ngồi thiền
- Hướng dẫn chăm sóc sức khoẻ
- Khóa tu tịnh lạc - thiền
- Tham quan các điểm đến du lịch văn hoá của địa phương

** Đối tượng khách của du lịch chữa lành*

Đối tượng khách lựa chọn du lịch chữa lành tương đối rộng lớn, bên cạnh những người đang chịu tổn thương về tâm lý, rơi vào trầm cảm sau những biến cố của cuộc đời có nhu cầu được hàn gắn nỗi đau, còn là những người muốn khám phá thế giới tâm hồn bên trong, muốn được chăm sóc, nuôi dưỡng sức khỏe tinh thần, tái tạo sức khỏe thể chất của chính mình... Có thể thấy, tập khách hàng của du lịch chữa lành rất đa dạng, bao gồm mọi lứa tuổi, mọi nghề nghiệp.

** Nguồn nhân lực tại điểm đến khai thác du lịch chữa lành*

- Chuyên gia y tế và chăm sóc sức khỏe: Họ không chỉ cung cấp kiến thức chuyên sâu về y học và phương pháp trị liệu tự nhiên mà còn giúp tạo ra các chương trình chăm sóc sức khỏe đa dạng và hiệu quả.

- Huấn luyện viên Yoga và Thiền: Để đáp ứng nhu cầu tăng cao về các hoạt động như yoga và thiền, cần có đội ngũ huấn luyện viên chất lượng.

- Chuyên gia văn hóa và lịch sử địa phương: Đối với du lịch chữa lành, sự liên kết với văn hóa địa phương là quan trọng. Cần có những người hiểu biết sâu rộng về lịch sử, truyền thống và các phương pháp chữa trị truyền thống để có thể chia sẻ thông tin chi tiết với du khách.

- Đội ngũ Spa và chăm sóc cơ thể: Nhân viên spa, nhân viên chăm sóc da, và các chuyên gia về liệu pháp cơ bản là những người quan trọng để tạo ra trải nghiệm chăm sóc cá nhân và phục hồi. Sự chuyên nghiệp và kỹ năng tốt của họ đóng vai trò quan trọng trong việc làm hài lòng du khách.

- Hướng dẫn viên và phiên dịch viên: Đối với du lịch chữa lành, việc có hướng dẫn viên và phiên dịch viên có kiến thức vững về y học và phương pháp chữa trị truyền thống là rất quan trọng để giải thích chi tiết và đảm bảo hiểu đúng giữa du khách và cộng đồng địa phương.

- Nhân viên dịch vụ và hỗ trợ khách hàng: Một đội ngũ nhân viên hỗ trợ khách

hàng chuyên nghiệp có vai trò quan trọng trong việc tạo ra môi trường thoải mái và chăm sóc tận tâm. Sự nhiệt huyết và sự quan tâm của họ có thể tạo ra ấn tượng tích cực và giữ chân du khách.

Bằng cách đảm bảo có một nguồn nhân lực đa dạng và chất lượng, ngành du lịch chữa lành có thể đáp ứng được mong muốn ngày càng tăng của khách hàng và giữ vững sự cạnh tranh trong thị trường du lịch toàn cầu.

3.2. Một số điều kiện xây dựng mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải (Cát Hải, Hải Phòng)

** Tài nguyên du lịch*

Việt Hải nằm trên đảo Cát Bà - một đảo núi đá vôi lớn có sản vật phong phú tiêu biểu cho vùng biển Đông Bắc Việt Nam; nằm trong trung tâm Khu dự trữ sinh quyển thế giới Vườn Quốc gia Cát Bà. Không ồn ào, hào nhoáng và có vị trí khá sâu trong lòng “đảo ngọc” Cát Bà nên ít du khách được nghe, được đặt chân tới điểm du lịch vô cùng độc đáo, hấp dẫn này. Được thiên nhiên ưu ái ban tặng những ngọn núi đá vôi hùng vĩ, những con suối trong vắt, những cánh rừng già và cả bãi biển trong xanh, cùng với đời sống bình dị của người dân bản địa đã tạo nên ngôi làng cổ đặc biệt yên bình.

Diện tích xã Việt Hải chỉ khoảng 3.693 ha (36,93 km²) nhưng nơi đây lại chứa đựng nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên hấp dẫn, độc đáo như hang Quả Vàng, Áng Ông Cậm, Trà Báu, suối cá địa chân. Với vẻ đẹp vốn có của thiên nhiên hoang sơ, sơn thủy hữu tình, Việt Hải có điều kiện tự nhiên rất thuận lợi để xây dựng và phát triển mô hình du lịch chữa lành.

Cuộc sống bình dị, đậm chất văn hoá làng quê miền biển Bắc Bộ của Việt Hải không chỉ là một phần của văn hoá địa phương mà còn là một nguồn tài nguyên du lịch giàu giá trị văn hoá. Việt Hải không chỉ được biết đến với những hình ảnh xa xưa bình dị với những ngôi nhà lợp từ mái rạ, mái tranh, vách nhà xây bằng đất hay gỗ và căn bếp nấu bằng củi mà Việt Hải còn được biết đến với Đỉnh Hải Quân - căn cứ quân sự của Hải quân Việt Nam; Khu nhà cổ làng Việt Hải hay những dấu tích khảo cổ giàu giá trị tại một số hang động.

*** *Kết cấu hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch***

Xã Việt Hải nằm trên đảo Cát Bà, trong vùng lõi của khu dự trữ sinh quyển thế giới quần đảo Cát Bà. Là địa phương duy nhất trong số 12 xã, thị trấn thuộc huyện Cát Hải không có đường bộ dành cho phương tiện giao thông từ trung tâm huyện lỵ đến xã. Muốn đến xã Việt Hải có hai đường, đi bộ tuyến đường rừng xuyên qua Vườn quốc gia Cát Bà khoảng 9 km, đường trong xã khoảng 1,6 km, từ xã ra bến Việt Hải khoảng 3,4 km, như vậy tổng quãng đường từ Trung tâm Vườn quốc gia Cát Bà đến bến Việt Hải khoảng 14 km, hoặc đi thuyền từ bến cảng Cái Bèo qua vịnh Lan Hạ sau khoảng 40 phút là đến bến Việt Hải. [7]

Những năm gần đây, người dân Việt Hải cũng bắt đầu tiếp cận và phát triển làm du lịch. Nhiều hộ chuyển sang làm homestay hoặc hướng dẫn viên, kinh doanh xe điện đưa đón khách, cho thuê xe máy để khách di chuyển từ bến thuyền vào làng. Nhờ thế, cuộc sống của người dân cũng có nhiều thay đổi, thu nhập ổn định hơn trước. Cơ sở vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch ở Việt Hải đang ở giai đoạn phát triển, chưa có quy hoạch cụ thể, phần lớn là mang tính tự phát manh mún. Vì vậy, đã bộc lộ nhiều vấn đề yếu kém về quản lý, khai thác bảo vệ cảnh quan và môi trường. Điều đó đã ảnh hưởng không nhỏ đến khả năng hấp dẫn, thu hút khách và hiệu quả kinh doanh du lịch. Việt Hải chưa được quan tâm đầu tư thích đáng và chưa tạo nên những bước chuyển mạnh, tạo động lực cho du lịch phát triển.

*** *Các sản phẩm, dịch vụ du lịch***

Hiện nay khi đến với Việt Hải du khách sẽ được trải nghiệm các dịch vụ như: đạp xe quanh Vườn quốc gia Cát Bà và con đường ven rừng ngập nước tận hưởng không khí mát mẻ thanh bình của rừng núi; check in các bãi biển nhỏ mà ít người biết đến; tham quan và lắng nghe những câu chuyện lịch sử về đồi Hải Quân - ngọn đồi gắn liền với các chiến tích lịch sử trong hai cuộc kháng chiến của nước ta. Du khách còn có thể chinh phục những ngọn núi hùng vĩ.

Với lợi thế về địa hình lý tưởng khi nằm bên dòng biển trong xanh uốn mình quanh những dãy núi cao hùng vĩ, chèo thuyền Kayak tại làng Việt Hải là hoạt động thú vị mà du khách nào cũng nên thử khi đến đây. Mặc áo phao chèo xuôi theo dòng nước trong vắt, chầm chậm băng qua những hang động hùng vĩ, nhìn ngắm thiên nhiên trù phú, tốt tươi, chụp ảnh khi thấy những loài chim rừng quý hiếm đậu trên những mỏm đá,... chắc chắn là những trải nghiệm tuyệt vời.

Một trải nghiệm được khá nhiều du khách yêu thích, đặc biệt là du khách nước ngoài khi đến Việt Hải là được hóa thân thành một ngư dân đi thuyền thu hoạch tôm, cá, hoặc có thể trải nghiệm làm nông dân trên những cánh đồng xanh mướt.

Bên cạnh những hoạt động trải nghiệm thì khi đến Việt Hải, du khách còn được thưởng thức những món ăn đặc sản. Người dân không chỉ thân thiện hiếu khách mà còn có tay nghề tạo ra những món ăn đặc biệt thơm ngon từ tôm, cá song, sam biển, tu hài, bèo bèo, cá hồng, cá giò... Hay du khách sẽ được thưởng thức những đặc sản ở bản như gà, dê núi...

*** *Nguồn nhân lực du lịch***

Hiện nay trình độ lao động ở Việt Hải không cao bởi các cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch đều là của tư nhân hay nói chính xác là của người dân tại xã Việt Hải. Các cơ sở này chủ yếu tận dụng lực lượng lao động trong gia đình. Các cơ sở du lịch này đều là những hộ dân ở Việt Hải nên trang thiết bị vô cùng đơn giản, hầu như không có sự chuyên môn hoá về lao động, một người làm rất nhiều việc, tay nghề lao động không được cao. Nói cách khác lao động du lịch tại Việt Hải chưa được đào tạo chuyên ngành. Chính những hạn chế này đã làm ảnh hưởng đến chất lượng của các sản phẩm du lịch, dẫn đến hiệu quả kinh tế không cao.

Tóm lại, việc nghiên cứu về điều kiện xây dựng mô hình du lịch chữa lành sẽ phân tích được những lợi thế và hạn chế của Việt Hải có thể đưa ra những biện pháp phát triển hợp lý. Khi đó, Việt Hải đã bước thêm một

bước mới trên con đường du lịch, trở thành một điểm du lịch ở Cát Bà thu hút khách du lịch trong và ngoài nước.

3.3. Đề xuất xây dựng mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải

Căn cứ vào các tiềm năng có thể khai thác được để phục vụ cho việc phát triển du lịch chữa lành tại xã Việt Hải nhóm tác giả xin mạnh dạn đề xuất hướng triển khai mô hình du lịch chữa lành ở xã Việt Hải (Cát Hải, Hải Phòng) theo các bước như sau.

Hình 3.1. Quy trình xây dựng mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải

3.3.1. Nghiên cứu và phân tích các điều kiện phù hợp để phát triển du lịch chữa lành tại xã Việt Hải

Trước khi bắt tay vào thực hiện khai thác du lịch chữa lành tại Việt Hải, cần nghiên cứu, kiểm tra các điều kiện của xã Việt Hải có đáp ứng được nhu cầu du lịch chữa lành hay không.

Tìm hiểu về văn hoá, truyền thống và tài nguyên du lịch tự nhiên của xã Việt Hải. Tìm hiểu các điều kiện về nguồn nhân lực du lịch chữa lành; cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật; sản phẩm, dịch vụ du lịch hiện có tại Việt Hải; điều kiện an ninh, an toàn tại Việt Hải có ưu điểm và hạn chế gì cần khắc phục để phù hợp cho mục tiêu phát triển du lịch chữa lành.

Bên cạnh việc nghiên cứu và phân tích các điều kiện phù hợp để phát triển du lịch chữa lành tại Việt Hải, cần tiến hành học hỏi kinh nghiệm từ mô hình của các tỉnh bạn, thậm chí là của một số quốc gia có thể mạnh về du lịch chữa lành để có thêm cơ sở đưa ra quyết định có nên phát triển du lịch chữa lành ở Việt Hải hay không và cũng hiểu được những thách thức cũng như cơ hội mà du lịch

chữa lành mang lại cho Việt Hải.

3.3.2. Điều tra cơ bản nhằm hiểu rõ hơn về nhu cầu và nguyện vọng của cư dân xã Việt Hải

Sự ủng hộ và sự cam kết của cộng đồng địa phương tại Việt Hải có thể giúp xây dựng một môi trường hòa bình và bền vững cho sự phát triển du lịch nói chung và du lịch chữa lành nói riêng. Đặc biệt, sự thân thiện, nhiệt tình của người dân Việt Hải là một yếu tố quan trọng để tạo ra một môi trường ấm cúng cho du khách. Bởi vậy, việc khảo sát nắm bắt nhu cầu và nguyện vọng của cư dân Việt Hải là điều kiện tiên quyết để có thể xây dựng và phát triển mô hình du lịch chữa lành tại Việt Hải.

3.3.3. Đánh giá nhu cầu của thị trường du lịch chữa lành và phân loại đối tượng du khách phục vụ

Để tìm hiểu về nhu cầu du lịch của du khách khi đến tham quan Việt Hải và đánh giá tính khả thi của việc khai thác du lịch chữa lành tại Việt Hải, tháng 10/2023 và tháng 02, tháng 03 năm 2024, tác giả đã tiến hành phát phiếu khảo sát đối với 200 du khách đến tham quan du lịch tại Việt Hải. Dựa trên kết quả khảo sát

du khách, cho thấy 90% du khách đều cho rằng Việt Hải rất phù hợp với mô hình du lịch chữa lành, nhờ vào tài nguyên thiên nhiên và không gian yên bình tại đây. 10% du khách đánh giá Việt Hải có “điều kiện cần” về tài nguyên thiên nhiên và tài nguyên văn hoá nhưng chưa có “điều kiện đủ” là cơ sở hạ tầng, các dịch vụ chăm sóc sức khỏe. Do vậy, 10% du khách này đánh giá Việt Hải chưa phù hợp để phát triển du lịch chữa lành, vậy nên muốn phát triển du lịch chữa lành thì đầu tiên và quan trọng nhất là đầu tư phát triển xây dựng các cơ sở vật chất như khu nghỉ dưỡng hài hoà với thiên nhiên Việt Hải, khu spa, và các trung tâm chăm sóc sức khỏe. Các cơ sở này cần được thiết kế sao cho hòa mình với thiên nhiên xung quanh, tạo điều kiện thuận lợi cho du khách tìm kiếm sự yên bình và thư giãn. Tại đây nên cung cấp các liệu pháp chữa trị, đào tạo nhân viên về du lịch chữa lành, tạo ra các hoạt động thú vị như yoga, thiền, hoặc tham quan rừng yên bình. Đồng thời, cần tạo ra các gói sản phẩm du lịch chữa lành đa dạng và phong phú, từ các chương trình dưỡng sinh đến các chương trình tham quan kết hợp với liệu pháp truyền thống và hiện đại. Điều này sẽ thu hút được đối tượng du khách quan tâm đến sức khỏe và tìm kiếm trải nghiệm du lịch có ích cho cả tâm hồn và cơ thể.

Theo đánh giá của khách du lịch thì Việt Hải có các điều kiện cần để thỏa mãn nhu cầu du lịch chữa lành của du khách. Nếu có kế hoạch xây dựng mô hình du lịch chữa lành hiệu quả thì trong tương lai gần Việt Hải sẽ trở thành điểm đến du lịch chữa lành lý tưởng cho những du khách mong muốn được phục hồi hay làm mới sức khỏe thể chất và tinh thần, tái tạo năng lượng tích cực trong cuộc sống.

3.3.4. Thiết kế mô hình du lịch chữa lành tại xã Việt Hải

Mục tiêu của mô hình: cung cấp một không gian yên bình và gần gũi với thiên nhiên để khách du lịch có thể thư giãn và tìm kiếm sự chữa lành cho cả tâm hồn và cơ thể thông qua các hoạt động như yoga, thiền, massage và ẩm thực lành mạnh. Đồng thời, mô hình này cũng tập trung vào bảo tồn và

phát triển bền vững cho cộng đồng địa phương thông qua việc phát huy giá trị văn hoá bản địa và hỗ trợ kinh tế địa phương.

Xây dựng kế hoạch chi tiết về cơ sở hạ tầng, dịch vụ và chương trình hoạt động

Xây dựng cơ sở hạ tầng du lịch, bao gồm các khu nghỉ dưỡng, nhà hàng, và các hoạt động giải trí phù hợp với mô hình chữa lành.

Mục tiêu của du lịch chữa lành là cung cấp cho du khách một môi trường thân thiện, yên bình và thuận lợi cho việc tái tạo sức khỏe thể chất và tinh thần. Các dự án phát triển du lịch chữa lành cần tạo ra các không gian nghỉ ngơi và giải trí phù hợp để du khách có thể tận hưởng thời gian của họ một cách thoải mái và thư giãn.

Cơ sở hạ tầng du lịch là yếu tố cơ bản để thu hút du khách. Việc xây dựng các cơ sở như khu nghỉ dưỡng, nhà hàng và các hoạt động giải trí phải được thiết kế sao cho phản ánh được bản sắc văn hóa, phong cách sống và giá trị của Việt Hải. Điều này không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho du khách mà còn giúp bảo tồn và phát triển văn hóa địa phương.

Để xây dựng khu nghỉ dưỡng, nhà đầu tư cần xem xét việc xây dựng các khu nghỉ dưỡng có thể cung cấp không gian yên tĩnh, gần gũi với thiên nhiên và có các dịch vụ hỗ trợ chăm sóc sức khỏe, spa, yoga, thực phẩm hữu cơ và các phương pháp trị liệu truyền thống. Bên cạnh đó cũng cần phát triển các nhà hàng chuyên biệt, phục vụ các loại thực phẩm lành mạnh, có nguồn gốc từ địa phương và được chế biến theo cách lành mạnh. Điều này cũng có thể bao gồm các lớp học nấu ăn hoặc các hoạt động liên quan để du khách có thể tham gia vào quá trình làm nên bữa ăn của mình.

Về hoạt động giải trí, cần thiết kế các hoạt động giải trí phù hợp với mô hình chữa lành như yoga, thiền, các buổi tập thể dục ngoài trời, học về thảo dược và thực phẩm chức năng, các hoạt động gắn với nghệ thuật và văn hóa địa phương, vv. Các khu nghỉ

dưỡng sẽ cung cấp các lớp hướng dẫn về yoga và thiền để giúp thúc đẩy sự thư giãn, tăng cường tinh thần và cải thiện sức khỏe tinh thần. Tổ chức các buổi tập thể dục ngoài trời như đi bộ, chạy bộ, đạp xe, bơi, leo núi, tập yoga ngoài trời, hoặc các trò chơi nhóm để khuyến khích sự vận động và giao lưu xã hội.

Xây dựng kế hoạch chi tiết về sản phẩm và dịch vụ du lịch chữa lành

Các sản phẩm du lịch chữa lành sẽ đi sâu khai thác những giá trị về sức khỏe và sự trải nghiệm mà thiên nhiên mang đến cho mỗi con người.

+ *Khám phá thiên nhiên nguyên sơ, độc đáo và thư giãn:* Khi đến Việt Hải du khách sẽ được khám phá thiên nhiên đa dạng với các hoạt động như leo núi, trekking, trèo thuyền kayak, đạp xe.... Những hoạt động này không chỉ giúp du khách được ngắm nhìn thiên nhiên rộng lớn mà còn đem lại rất nhiều lợi ích cho sức khỏe đặc biệt là giúp giảm stress.

+ *Chương trình trải nghiệm thực tế về văn hóa địa phương:*

- Tận hưởng khung cảnh yên bình và trải nghiệm văn hoá bản địa: Du khách được tận hưởng vẻ đẹp thiên nhiên nguyên sơ, trong lành của Việt Hải, khung cảnh thiên nhiên hài hoà mang âm hưởng của rừng, biển và khung cảnh làng quê. Tại đây, du khách sẽ được ngắm nhìn và trải nghiệm những hình ảnh xa xưa bình dị nhưng dần biến mất trong xã hội hiện đại. Đó là những ngôi nhà lợp từ mái rạ, mái tranh, vách nhà xây bằng đất hay gỗ và căn bếp nấu bằng củi...

- Trải nghiệm làm ngư dân: Một trải nghiệm được khá nhiều du khách yêu thích khi đến Việt Hải là được hóa thân thành một ngư dân đi thuyền thu hoạch tôm, cá, mực... xuống nhà nổi. Sau đó, du khách có thể đạp xe dọc các con đường ven biển và tận hưởng bầu không khí tuyệt vời ở đây.

- Trải nghiệm làm nông dân: Du khách sẽ được tham gia cày ruộng cùng người dân, ghé thăm trang trại chăn nuôi trâu, bò, lợn,

gà... để cho chúng ăn và cùng vui chơi. Trong những năm gần đây, người dân Việt Hải đã mạnh dạn chuyển đổi từ các vườn cây tạp thành các vườn cây ăn quả, nhiều loại quả có giá trị cao như: na, xoài, mít, vải, bưởi. Những vườn cây này không chỉ có vai trò cung cấp nguồn hoa quả sạch tại chỗ cho du khách và còn là điểm đến trải nghiệm nông nghiệp lý tưởng cho du khách.

- Trải nghiệm ẩm thực địa phương: Tận dụng ưu thế vừa có suối, có biển, có rừng, Việt Hải cũng có thể xây dựng hoạt động trải nghiệm ẩm thực độc đáo cho du khách với nguồn nguyên liệu tươi ngon, giàu dinh dưỡng. Các chương trình hướng dẫn nấu ăn và dinh dưỡng cũng có thể giúp du khách hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của việc ăn uống lành mạnh và cách kết hợp thức ăn để tăng cường sức khỏe.

+ *Tạo ra không gian thiên, thư giãn, bao gồm cả spa và khu vườn thiên nhiên trong lành để tạo điều kiện thuận lợi cho sự phục hồi của du khách.*

Bằng cách tạo ra không gian thiên, thư giãn kết hợp với spa và khu vườn, điều đó không chỉ đáp ứng nhu cầu của du khách muốn tìm kiếm sự chữa lành, tái tạo mà còn cung cấp một trải nghiệm đa chiều.

Việc có một không gian yên bình, thuận lợi cho thiên và thư giãn giúp du khách tìm lại sự kết nối với bản thân, tạo ra trải nghiệm du lịch mang tính chữa lành. Trong không gian thiên, du khách có thể tham gia vào các hoạt động như thiền định và yoga để tinh tâm lĩnh hội, giúp giảm căng thẳng, tăng cường trạng thái tinh thần. Bên cạnh các hoạt động thể thao thì yoga và thiền là các hoạt động giúp giảm căng thẳng, tăng cường tinh thần tỉnh táo. Tận dụng không gian thiên nhiên tĩnh lặng của làng Việt Hải, tổ chức các buổi thiền và yoga ngoại khóa sẽ tạo điều kiện cho du khách tìm lại sự cân bằng, hòa mình vào không gian yên bình của biển và núi.

Và việc tạo ra các điểm spa ngoài trời hoặc khu vực massage tại Việt Hải sẽ là điểm nhấn cho du khách tìm kiếm sự thư giãn và chăm sóc sức khỏe. Các liệu pháp trị liệu như

massage, xoa bóp, yoga, thiền sẽ giúp du khách giảm căng thẳng, tái tạo năng lượng sau những hoạt động vận động. Spa là một phần quan trọng trong trải nghiệm chữa lành, cung cấp các liệu pháp thư giãn như massage, xông hơi, chăm sóc da. Các liệu pháp massage và xông hơi vốn được xem là loại hình dịch vụ chăm sóc sức khỏe khá phổ biến và được nhiều người ưa thích, vừa giúp du khách thư giãn tinh thần vừa có tác dụng tốt đối với thể chất. Spa có thể cung cấp một loạt các liệu pháp từ truyền thống đến hiện đại, từ liệu pháp massage cho đến liệu pháp tự nhiên. Những liệu pháp này không chỉ giúp cải thiện sức khỏe vật lý mà còn tạo ra cảm giác thư giãn cho du khách. Hiện nay, dịch vụ cá massage chân tại Việt Hải cũng được du khách rất quan tâm. Sản phẩm dịch vụ cá massage chân cần tiếp tục được khai thác một cách chuyên nghiệp hơn. Sau chuỗi hoạt động thú vị tại Việt Hải, du khách sẽ nghỉ ngơi thư giãn bên dòng suối mát lạnh và trải nghiệm massage chân, tay với sự chăm sóc tận tình của những “nhân viên” cá tinh nghịch. Được ví như bác sĩ chuyên nghiệp chăm sóc sức khỏe cho bàn chân, chỉ cần thả chân vào bể, những “bác sĩ” cá sẽ ngay lập tức ria những tế bào chết trên chân người sử dụng dịch vụ, làm đôi chân sạch sẽ và kích thích những tế bào mới phát triển. Đây cũng là phương pháp giải tỏa stress mang lại hiệu quả cao, kích thích hệ thần kinh và giúp máu lưu thông tốt hơn. Mô hình cá massage chân hiện đang là xu hướng được nhiều du khách lựa chọn trải nghiệm, đặc biệt là vào mùa hè oi bức, được ngâm đôi bàn chân mệt mỏi dưới làn nước mát, hưởng thụ massage và ngắm nhìn khung cảnh thiên nhiên sẽ giúp du khách không chỉ phục hồi sức khỏe thể chất mà còn được chữa lành tâm hồn.

4. KẾT LUẬN

Với những tiềm năng thuận lợi, Việt Hải là điểm đến du lịch có nhiều cơ hội phát triển loại hình du lịch chữa lành. Do đó, muốn phát triển du lịch chữa lành tại Việt Hải, trước tiên, cần có những nghiên cứu, đánh giá chi tiết về nguồn lực phát triển loại hình du lịch mới mẻ này, từ đó xác định các

sản phẩm phù hợp, thị trường khách mục tiêu để có hướng đầu tư phát triển đúng và trúng. Bên cạnh đó, cần chú trọng đào tạo, phát triển nguồn nhân lực có kiến thức, có kỹ năng phù hợp phục vụ khách du lịch chữa lành, bảo đảm cung ứng chất lượng dịch vụ tốt.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Văn Đỉnh (2021), *Bàn về du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch y tế ở Việt Nam*, Kỷ yếu Hội thảo Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam, Viện Nghiên cứu phát triển du lịch Hà Nội.

2. Bùi Thúy Hằng, Nguyễn Thị Thúy Anh (2021), *Phát triển du lịch xanh vịnh Lan Hạ, Cát Bà (Hải Phòng)*, Đề tài NCKH trường Đại học Hải Phòng.

3. Nguyễn Thị Huệ (2013), *Phát triển du lịch homestay tại Việt Hải - Cát Bà*, Luận văn Thạc sĩ ngành: Du lịch, Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn, https://repository.vnu.edu.vn/bitstream/VNU_123/12284/1/02050001738.pdf

4. Vũ Hương Lan & Trần Phương Anh (2021), *Phát triển du lịch chữa lành ở huyện Tam Đảo (Vĩnh Phúc) và thành phố Đà Lạt (Lâm Đồng)*, Kỷ yếu Hội thảo Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam, Viện Nghiên cứu phát triển du lịch, Hà Nội.

5. Linh Nguyễn, *Du lịch chữa lành: xu hướng mới, trải nghiệm mới*, cập nhật ngày 03/02/2024, <https://baomoi.com/du-lich-chua-lanh-xu-huong-moi-trai-nghiem-moi-c48248178.epi>

6. Nguyễn Văn Lưu (2021), *Một số khái niệm và vấn đề về du lịch chăm sóc sức khỏe*, Kỷ yếu Hội thảo Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam, Viện Nghiên cứu phát triển du lịch, Hà Nội.

7. Tạ Huy Toàn, *Một số thông tin về xã Việt Hải*, <https://catbafreedom.com/pic/general/files/Gioi%20hiệu%20về%20xã%20Việt%20Hải-converted.pdf>

8. Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng (2021), *Tiêu chí hoạt động kinh doanh du lịch chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam*, Kỷ yếu Hội thảo Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe ở Việt Nam, Viện Nghiên cứu phát triển du lịch, Hà Nội.

9. Dr. Annette Pritchard (2018), *“Wellness Tourism: Commodification of the Body and the Soul”*, Cardiff Metropolitan University.